

AVRUPA KONSEYİ PARLAMENTER MECLİSİ

GENEL KURUL TOPLANTISI

STRASBOURG, 23-27 Ocak 2012

Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi (AKPM) 2012 Genel Kurul kış oturumu 23-27 Ocak'da Fransa'nın Strazburg kentinde gerçekleştirilmiştir.

Genel Kurul toplantılarına, AK Parti Sivas Milletvekili Sayın **Nursuna MEMECAN** Başkanlığında, AK Parti Antalya Milletvekili Sayın **Mevlüt ÇAVUŞOĞLU**, AK Parti Bursa Milletvekili Sayın **Tülin ERKAL KARA**, AK Parti İstanbul Milletvekili Sayın **Ahmet Kutalmış TÜRKKEŞ**, AK Parti Kayseri Milletvekili Sayın **Pelin GÜNDEŞ BAKIR**, AK Parti Sakarya Milletvekili Sayın **Şaban DİŞLİ**, AK Parti Van Milletvekili Sayın **Burhan KAYATÜRK**, CHP Antalya Milletvekili Sayın **Deniz BAYKAL**, CHP Ankara Milletvekili Sayın **Gülsün BİLGEHAN**, CHP Samsun Milletvekili Sayın **Haluk KOÇ**, MHP Ankara Milletvekili Sayın **Tuğrul TÜRKKEŞ** ve BDP Mersin Milletvekili Sayın **Ertuğrul KÜRKCÜ**'den oluşan AKPM Türk Grubu katılmıştır.

Genel Kurul toplantıları sırasında Finlandiya Cumhurbaşkanı Sayın **Tarja HALONEN**, İngiltere Başbakanı Sayın **David CAMERON**, Gürcistan Dışişleri Bakanı Sayın **Grigol VASHADZE**, İngiltere Avrupa Bakanı Sayın **David LIDINGTON**, Birleşmiş Milletler Kadın Örgütü Başkanı **Michelle BACHELET**, UNESCO Genel Direktörü Sayın **Irina BOKOVA** ve Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri Sayın **Thomas HAMMERBERG** konuşma yapmışlar ve kendilerine yöneltilen soruları cevaplamışlardır.

Toplantının ilk gününde AKPM binasında bir hafta süre ile açık kalan Anadolu Ajansı'nın "**AA Objektiflerinden Somali'de İnsan Olmak**" fotoğraf sergisi Başbakan Yardımcısı Sayın **Bülent ARINÇ** tarafından açılmıştır.

23 Ocak 2012'de düzenlenen ilk günkü Genel Kurul'da Sayın **ÇAVUŞOĞLU**, iki yıldır sürdürdüğü AKPM Başkanlığını Fransız Milletvekili **Jean-Claude MIGNON**'a devretmiştir. AKPM üyeleri, Sayın **ÇAVUŞOĞLU**'nun AKPM Başkanlığı sırasında aktif ve objektif liderliği, AKPM'nin reformu için yaptığı çalışmalar, uygulamaya koyduğu "Demokrasi İçin Ortaklık Statüsü" çalışmalarından övgüyle söz etmişlerdir.

Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiserliği için Letonyalı **Nilz MUIZNIEKS** ilk turda seçilmiştir.

Fransa Senatosu'nda "**Yasa ile tanınan soykırımın inkarının yasaklanması**" kanun tasarısının AKPM Genel Kurulu sırasında kabul edilmesi üzerine AKPM Türk Grubu, yasanın ifade özgürlüğünü kısıtlayarak demokratik Avrupa değerleri için ciddi tehlike arz ettiğine ve tarihi kararların tarihçilere bırakılmasına vurgu yapan girişimlerde bulunmuştur.

Bu çerçevede, Genel Kurul öncesinde Sayın **MEMECAN** tarafından, AKPM Başkanı Sayın **ÇAVUŞOĞLU**'na, Avrupa Konseyi Genel Sekreteri Thorbjorn

JAGLAND'a, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri Sayın **HAMMARBERG**'e ve AKPM içinde yer alan beş siyasi grup başkanına 19 Ocak 2012 tarihli bir mektup gönderilmiş; tasarının ifade özgürlüğünü kısıtlayıcı olduğu, Fransa gibi demokratik bir ülkede bu tür bir yasanın kabul edilmesinin demokrasi ve insan hakları yönünden tüm Avrupa'nın itibar ve güvenilirliğini etkileyeceği, başka ülkelerde de benzer yasaların çıkmasına zemin hazırlayacağı; Fransa'nın kendi Kanunlar Komisyonu'nun da esasen bu yasa Fransa Anayasası'na aykırı bulduğu; 1949'dan beri insan hakları ve hukukun üstünlüğü için çalışan Avrupa Konseyi'nin bu ayrımcı yasa karşısında sessiz kalmaması gerektiği vurgulanmıştır.

Genel Kurul çalışmaları sırasında ayrıca Grubumuz Ek 1'deki yazılı bildiriye hazırlamış ve AKPM üyesi 63 milletvekili tarafından imzalanarak yayımlanmasını sağlamıştır. Bu yıl Nisan ayı sonuna kadar imzaya açık kalacak bildiride, Fransa Senatosu tarafından kabul edilen yasanın Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nde tanımlanan ifade özgürlüğüne aykırı olduğu; kişisel savunma ve akademik özgürlük haklarını sınırladığı; Avrupa'nın temel değerlerine ters düşen bu yasanın ve muhtemel sonuçlarının endişe verici olduğu belirtilmiş, geri dönüşü olmayan bir aşamaya gelinmeden Fransız siyasetinin gerekenleri yapması çağrısında bulunulmuştur.

Ayrıca konuyla ilgili olarak kendilerine yöneltilen sorulara cevaben, Avrupa Konseyi Genel Sekreteri Sayın **JAGLAND**, *tarihin tarihçilere ve tarih kitaplarına bırakılması ve tarihi olaylar hakkında siyasi kararlar alınmaması görüşünde olduğunu;* Konsey İnsan Hakları Komiseri Sayın **HAMMARBERG** de Azeri Heyetinin sorusu üzerine ise, *'Bir açıklama ya da beyan herhangi bir gruba karşı nefret ve şiddeti teşvik ediyorsa cezalandırılması gerektiğini, Fransa'daki durumda aynı şeyin söylenemeyeceğini ve Fransa'nın bu yaklaşımının çok faydalı olmadığını düşündüğünü* ifade etmiştir.

Genel Kurulda söz alan Heyetimiz üyeleri de bu konuyu gündeme getirmişler, Sayın **DİŞLİ**, tarihsel olayların popülist siyasetçiler tarafından seçim malzemesi olarak kullanıldığını ve Sayın **KOÇ** da yasa tasarısının anti-demokratik nitelikte olduğuna dikkat çekerek, tarihsel olayların siyasete malzeme olmaması gerektiğini ifade etmiştir.

Sayın **BAKIR** da, **İnsan Haklarının İhlali Olarak Nüfusun Zorla Transferi** başlıklı rapora bir değişiklik önergesi hazırlayarak, *'Bir tehcir olayının varlığı ve sonuçları ile ilgili eğer iki ülke arasında anlaşmazlık varsa ilgili ülkeler arşivlerini açacak, iki ülke akademisyenleri ve tarihçilerinden oluşan bir komisyon kuracaklardır'* ifadesini 3 milletvekilimizin imzası ve AKPM üyesi milletvekillerinin olumlu oyları ile eklenmesini sağlamıştır.

İlaveten, Azeri parlamenterler de Genel Kurul toplantılarında Fransa'yı anılan yasanın kabul edilmesinden dolayı eleştirmişler ve Türkiye'yi destekleyici konuşmalar yapmışlardır.

Kadına Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddeti Önleme Sözleşmesine ilişkin raporun görüşülmesinde Sayın **MEMECAN** söz alarak, Türkiye'nin Sözleşmeyi imzalayan ve Parlamentosunda kabul eden ilk devlet olduğuna dikkat çekerek, Aile ve Sosyal İşler Bakanı Sayın **Fatma ŞAHİN**'in sözleşmenin kabul edilmesi için

gösterdiği kişisel kararlılık ve çabayı vurgulamış ve medyanın da kadına yönelik şiddetteki rolünün bulunduğunu belirtmiştir.

Bir İnsan Hakkı İhlali olarak Zorunlu Nüfus Transferleri başlıklı Litvanyalı üye Sayın **Egidijus VAREIKIS** tarafından hazırlanan ve Türkiye'nin 1974'te Kıbrıs'ı işgal ettiğini, bu işgalin sonucunda Kıbrıslı Rumların Kuzey Kıbrıs'tan tehcir edildiklerini ve mülklerini kaybettiklerine yönelik iddialara yer veren rapora, Göç Komitesi adına Sayın **Tuğrul TÜRKKEŞ** görüş raporu yazmıştır. Sayın TÜRKKEŞ, raportörün **sadece** Kıbrıslı Rumlara ve onların mülkiyet hakkına değindini, BM gözetiminde 1975'te yapılan Viyana Anlaşması sonucunda Kıbrıslı Türklerin kuzeye, Kıbrıslı Rumların da güneye 'özgür iradeleri' ile göç ettiklerini ve bu göçün sonucunda iki halkın da eşit biçimde etkilendiğini belirtmiştir.

Raporun Genel Kurul'daki görüşmelerinde Sayın **Ahmet Kutalmış TÜRKKEŞ** de söz alarak, Raportörün Kıbrıslı Türklere yapılan mülkiyet hakkı ihlalleriyle göç sırasında geride bırakmak zorunda kaldıkları ve bugün yok olmaya mahkum kültürel mirasa hiç değinmediğinin altını çizmiş, ayrıca, Raportörün raporunda adil ve dengeli davranıp davranmadığı sorusunu gündeme getirmiştir.

Avrupa'da Demografik Trendler: Engeller/Zorlukları Fırsata Dönüştürmek Raporu'nu hazırlayan ve Genel Kurul'da sunan Sayın **MEMECAN** yaptığı konuşmasında, Avrupa'nın azalan ve yaşlanan nüfusuna rağmen iyi eğitilmiş ve kaliteli insan kaynağı, dünyanın en büyük serbest piyasası, seçkin şirketleri ve üniversitelerden oluşan ciddi potansiyele sahip olduğunu; insana, büyümeye ve teknolojiye yatırım yaptığını; hükümetlerin doğru politikalarla özellikle kadınlar için iş-aile dengesini kolaylaştırdığını belirtmiş, ilaveten, Avrupa'ya gelen göçmenlerin girişimci yönelimlerinin de dikkate alınarak ekonomik gelişmeye katılımlarının sağlanması gerektiğini kaydetmiştir. Sayın **MEMECAN** raporunda, **Başbakan Sayın Erdoğan**'ın "3 çocuk yapın" tavsiyesine de yer vermiştir.

Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiserliği'nin 2011 Yıllık Raporu'nu sunan Sayın **HAMMARBERG**'e yönelttiği bir soruyla Sayın **BİLGEHAN**, Avrupa ülkelerinde son yıllarda artan ırkçı ve yabancı düşmanlığı suçlarının yerel makamların mevcut yasal düzenlemeleri gereğince uygulamamasından mı kaynaklandığını sormuştur. Sayın **HAMMARBERG** de, Konsey'in bu yönde anlamlı bazı çalışmalar yapma gayreti içinde olduğunu, diğer taraftan mevcut desteğin azaltılacağı şeklindeki tartışmaların ise kendisi yönünden endişe yarattığını; insan hakları çalışmalarının ekseriyetinin yerel olarak kişilere yakın planda yapılması gerektiğini ve seçilmiş yerel temsilcilerin uluslararası standartların uygulanmasında sorumluluk taşıdıklarını söylemiştir.

Rusya'da yapılan genel seçimlerden sonra başlayan protesto eylemleri ve bu yıl Mart'ta yapılacak Başkanlık seçimi AKPM Genel Kurulunda **acil gündem maddesi** olarak tartışmaya açılmıştır.

Macaristan'a ilişkin olarak da Genel Kurul'da söz alanlar, yeni kabul edilen anayasanın ve bu doğrultuda çıkarılan seçim yasası ile yargıya ilişkin yasalar, finans kaynaklarına erişimde medya özgürlüğünü kısıtlayıcı nitelikteki düzenlemelerin demokrasiden geri adım atma ve daha totaliter bir yapıya gidiş olduğunu ileri

sürmüşler ve AKPM'nin Macaristan'ın siyasi durumu ile ilgili meseleleri acilen ele alması gerektiğini belirtmişlerdir.

EK 1 – Yazılı Bildiri

YAZILI DEKLARASYON

İfade Özgürlüğünün Kısıtlanmasının Tehlikeleri

Fransız Senatosu tarafından 24 Ocak 2012 tarihinde kabul edilen 229 sayılı yasa, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinde tanımlanan ifade özgürlüğünün ihlali anlamına gelmektedir. Söz konusu yasa, konuşma özgürlüğünü ve kişisel görüşlerin savunulmasını kısıtladığı gibi, bağımsız araştırmalar yapılmasını da engellemektedir. Fransız Senatosuna bağlı Kanunlar Komisyonu tarafından da 2011 Mayıs ve 2012 Ocak aylarında ilan edildiği üzere, yasa, aynı zamanda Fransız Anayasasının ihlali anlamına gelmektedir.

Yerleşik bir demokraside temel insan haklarının ihlali, Avrupa'nın güvenilirliğine ve itibarına ciddi zararlar verecektir. Bu durum, ayrıca, ifade özgürlüğünü ve kendi tasarruflarında olan diğer bireysel özgürlükleri kısıtlama anlamında diğer üye ülkeler için tehlikeli bir emsal teşkil edecektir.

Avrupa'nın temel değerleri üzerine getirilen bu tehdit ve ciddi neticelerinden endişe duymaktayız. Beklentimiz, zarar geri dönülemez bir aşamaya ulaşmadan önce, Fransız siyaseti içerisinde adımlar atılmasıdır.